

Tekanyetso ya Sethatho: Sesotho Puo Ya Tlatsetso Ya Pele

Kereiti ya 2:

TITJHERE A ELE HLOKO NTLHA TSE LATELANG:

- Ela hloko hore tekanyetso ena e telele, mme ka hona, e seke ya etswe ka letsatsi le le leng.
- Arola nako e behetsweng tekanyetso ena pakeng tsa di karolo tse fapaneng tsa puo (Tekanyetso ena e ka etswa nakong ya tlwaetso / ka nako ya ho phetha mosebetsi of fetileng bekeng ya 1 – 6).
- Netefatsa hore o qeta karolo e le nngwe ka botlalo pele o etsa tekanyetso ya karolo e latelang.
- Tekanyetso ena e etswa ho latela ditlhoko tsa kotara ka nngwe.
- Elellwa hore karolo tse ding di na le tekanyetso e itshetlehileng ho dikotara kaofela, ha karolo tse ding jwaloka ho ngola di itshetlehile kotareng ya 3 - 4 feela.

1. HO MAMELA LE HO BUA

Bontsha kutlwisiso ya tlotlontswe e mmalwa ya motheo ka ho supa le ho hlalosa dintho ka phaposing (ka ho supa batho ba ditshwantshong kapa ba etsang ketso e itseng ho arabela ditaello tsa titjhere) (Ditlhoko tsa kotara ya 1 – 4)

1.1 Bontsha barutwana setshwanatsho hotswa bukeng ya mosebetsi ya DBE kapa buka efe kapa efe e teng, mme o botse potso tse latelang: (Titjhere o lokela ho botsa dipotso ho ya ka buka eo a e sebedisang. Ka hoo, potso tse latelang ke mehlala)

- Supa mmata. **Botsa:** Ke eng sena? [Tlotlontswe e buuwang]
- Supa setulo. **Botsa:** Ke eng sena? [Tlotlontswe e buuwang]
- Supa mokotlana. **Botsa:** Ka Sesotho sena se bitswa eng? [Tlotlontswe]
- Botsa:** Mpontshe moshemane. [Bokgoni ba ho utlwa]
- Botsa:** Mpontshe tafole. [Bokgoni ba ho utlwa]

1.2 Fana ka tihaloso e bonolo ya motho, phoofolo kapa ntho mme o botse barutwana ho bolela hore ke eng. (hlwaya motho, phoofolo kapa ntho hotswa ho tihaloso e bonolo) (Ditlhoko tsa kotara ya 3 le ya 4)

- Ke sedikadikwe ebile ke mokgubedu. O ka kgona ho ntja. Ke eng? (**Ke apole**)
- Ke o ruta ho bala le ho ngola. Ke mang? (**Ke titjhere**)
- Ke entswe ka mapolanka kapa polasitiki mme o ka dula hodimaka. Ke eng? (**Ke setulo**)

1.3 Dumedisa barutwana mme o mamele dikarabo tsa bona. (Ho araba ditumediso / ditaello / dipotso (Ditlhoko tsa kotara ya 1 – 4)

a) Dumela (Lebitso la morutwana)	O a arabela
b) O phetse jwang kajeno?	O a arabela

1.4 Efa barutwana ditaello tse bonolo.

- Ke kopa o bule lemati.
- Qhoma!
- Ema ka maoto!

TEMOHO YA TSHEBEDISO YA MEDUMO LE TEMOHO YA MEDUMO

2.1 Tsebisa barutwana hore o tla bitsa mantswe a 2. Haeba mantswe a utlwahala a tshwana, ba lokela ho PHAHAMISA MONWANA O MOTONA. Haeba mantswe a utlwahala a sa tshwane, ba lokela ho SUPISA MONWANA O MOTONA FATSHE. (hlwaya mantswe a mmalwa a nang le morethetho dipaleng, dipineng le diraemeng. *Ditlhoko tsa kotara ya 1, 2 le 4*)

- a) matha, ratha (**PHAHAMISA MONWANA O MOTONA**)
- b) mahlo, tsebe (**SUPISA MONWANA O MOTONA FATSHE**)
- c) roka, loka (**PHAHAMISA MONWANA O MOTONA**)
- d) leoto, molala (**PHAHAMISA MONWANA O MOTONA**)

2.2 Kopa barutwana ho mamela lentswe mme ba bolele hore ba utlwa modumo o feng qalang ya lentswe. (Qala ho hlwaya medumo e fapaneng e qalang mantswe. *Ditlhoko tsa kotara ya 1 - 4*)

- a) apole (/a/)
- b) omme (/o/)
- c) setulo (/s/)
- d) fofa (/f/)

2.3 Bolella barutwana hore o tla bala polelo, mme ba lokela ho mamela ka hloko hore ba tsebe ho pheta polelo eo ba opa diatla ho lentswe ka leng. (*Arola dipolelo tsa molomo ka mantswe a ikemetseng ka ho opa diatla lentsweng ka leng. Ditlhoko tsa kotara ya 1 - 2*)

- a) Ke nwa metsi. (*Ke - nwa - metsi. O opa ha 3*)
- b) Ke rata sekolo haholo. (*Ke – rata – sekolo – haholo. O opa ha 4*)
- c) Enwa ke motswalle waka Sello. (*Enwa - ke - motswalle - waka - Sello. O opa ha 5*)

2.4 Bolella barutwana hore o tla bala mantswe a mmalwa. Ba lokela ho mamela ka hloko mme ba phahamise monwana o le mong ha e le ntho e le nngwe kapa menwana e 2 ha e le ntho tse fetang nngwe ka palo. (Utlwisisa le ho qala ho sebedisa bongata *Ditlhoko tsa kotara ya 1*)

- a) Mose (*monwana o le mong*)
- b) Dieta (*menwana e mmedi*)
- c) Buka (*monwana o le mong*)
- d) Ditafole (*menwana e mmedi*)

2.5 Bolella barutwana hore o tla bitsa lentswe. Ba lokela ho mamela ka hloko mme ba phete mantswe ao ba ntse ba opa matsoho bakeng sa senoko ka seng sa lentswe. (*Ho opa matsoho bakeng sa dinoko mantsweng a tlwaelehileng Ditlhoko tsa kotara ya 2 - 4*)

- a) Buka (bu-ka, opa ha 2)
- b) Pere (pe-re, opa ha 2)
- c) Esele (e-se-le, opa ha 3)
- d) Apole (a-po-le, opa ha 3)

2. HO BALA

3.1 Bala pale hotswa bukeng efe kapa efe eo o nang le yona mme o botse dipotso mabapi le tse latelang. (Araba dipotso tse mmalwa tse bonolo tsa molomo ka pale. *Ditlhoko tsa kotara ya 1 - 4*) **(Ela hloko: Titjhere o lokela ho botsa dipotso tse itshetlehileng paleng eo a e badileng)**

- a) Sehlooho sa pale.
- b) Baphethwa ba sehlooho ba pale.
- c) Sebaka seo pale e etsahalang ho sona.
- d) Tatellano ya diketsahalo tsa pale.
- e) Maikutlo a bona ka pale.

3.2 Kopa barutwana ho hlwaya batho / phoofolo / dintho tse teng paleng eo.
(*hlwaya batho ba mmalwa, diphoofolo le dintho ditshwantshong tse Bukeng e Kgolo. Ditlhoko tsa kotara ya 1 - 4*)

- a) Mohlala wa potso: Mpontshe motho / phoofolo / ntho paleng?

3.3 Kopa barutwana ho hlwaya dintho tse teng paleng eo.
(*Bontsha kutwisiso ya tlotlontswa ya ho bua ka ho hlwaya dintho ditshwantshong Ditlhoko tsa kotara ya 1 - 4*)

Mohlala wa potso tse ka botswang:

- b) Mpontshe tafole.
- c) Mpontshe serurubele
- d) Mpontshe dipanana tse tshehla

3.4 Kopa barutwana ho bala mantswe a 20-30 a tlwaelehileng.
(*Temoho ya Mantswe: Ho lemoha mantswe a mmalwa a bonolo. Ditlhoko tsa kotara ya 1 - 4*)
Iketsitse lanane la mantswe kapa o sebedise tjhate ena e ka tlase. (Latela mehato ya “EGRA” ho etsa sena).

nna	wena	tau	bana	mme
sekolo	buka	apole	tafole	bina
bona	ntja	mollo	ala	bapala
setulo	panana	lla	pene	matha
ama	hema	metsi	eme	katse
sheba	koloi	pale	sena	ntate

3. HO NGOLA

(Ka thuso ya tijhere a ngole manane a bonolo a nang le dihlooho. Dithoko tsa kotara ya 3 - 4)

4.1 Kopa barutwana ho ngola lenane la diaparo tseo ba nang le tsona.

Diphahlo tsaka:

1.

2.

3.